

Маленький Мук

Колись давно в одному маленькому містечку жив чоловічок. Звали його Маленький Мук.

Попри те що був він уже поважного віку, зріст мав дуже малий. Над невеличким тільцем на тонесенькій шиї погойдувалася величезна голова у східній чалмі.

Маленький Мук ніколи не розлучався з великим кинджалом, який повсякчас носив на поясі. Людей він уникав. Виходив на вулицю лише раз на місяць — першого числа.

Але вечорами люди частенько бачили, як Маленький Мук гуляє по пласкому даху свого будинку. Знизу здавалося, ніби одна величезна голова рухається назад і вперед по даху.

Діти бігли слідом за ним і наспівували пісеньки:

— Карлик Мук, карлик Мук!
Хоч маленький ти на зріст,
Маєш вдачу, маєш хист.
Чудернацькі в тебе ніжки
Й голова велика трішки.
Навкруги поглянь, малюк,
І піймай нас, карлик Мук!

Якби вони знали історію цього кумедного чоловічка у величезних туфлях із загнутими носами й у безглуздій химерній чалмі, насунутій на брови, то не сміли би дражнити його, а слухали його оповідання з роззявленим ротом.

Сталося це дуже давно, коли Маленький Мук був зовсім молодим. Мешкав він у старому будинку разом із батьком.

Батько Мука (насправді його звали не Мук, а М'юкра) мешкав у Нікеї та був людиною поважною, але небагатою. Так само, як і Мук, він завжди сидів удома й рідко виходив на вулицю. Він дуже не любив Мука за те, що той був карликом, і нічого не вчив його.

— Ти вже давно зносив свої дитячі черевички,— казав він карликові,— а лише пустуєш і байдикуєш.

Одного разу батько Мука впав на вулиці й дуже вдарився. Після цього він занедужав і незабаром помер. Маленький Мук залишився один, без копійки в кишені. Родичі батька прогнали Мука з дому та сказали:

— Іди куди очі дивляться, може, і знайдеш своє щастя.

Мук випросив собі лише старі штани й куртку — усе, що залишилося від батька.

Батько його був високим і товстим, але малюк, недовго думаючи, підкоротив і куртку, і штани й одягнув їх. Щоправда, вони були занадто широкими, але з цим уже він нічого не міг зробити. Мук обмотав голову замість чалми рушником, причепив до поясу кинджал, узяв у руку палицю й вирушив шукати щастя.

Щодня він прямував пустою покинутою дорогою. Їв бідолаха те, що знаходив — зривав дикі яблука в найближчому гайку, висмикував їстівне коріння, яке росло в полі. Ночував просто неба.

І ось попереду постали стіни великого міста. Хоча здавалося, що місто зовсім близько, Мукові довелося йти до нього цілісінький ранок. Тільки опівдні він нарешті досяг міських воріт.

Місто було забудоване красивими будинками, а широкі вулиці переповнені юрмами людей. Маленькому Муку дуже кортіло їсти, але ніхто не відчиняв йому дверей і не запрошував його зайти та відпочити. Маленький Мук уже ледь тримався на ногах. Раптом відкрилося вікно одного високого, гарного будинку, із якого визирнула бабуся й вигукнула:

— Сюди хутчіше —
Готова їжа!
Смачний обід
На цілий світ.
Сусіди, хутчіше,
Готова їжа!

І зараз же до гостинного будинку звідусіль поназбігалось бездомних котів і приблудних собак. Недовго думаючи, Маленький Мук увійшов слідом за ними.

Господиня дуже здивувалася:

— А ти що хочеш, малюче? — запитала вона.

— Ти ж кликала на обід тих, хто не має притулку. А я бездомний і голодний,— так просто відповів Маленький Мук.

Стара жіночка розсміялася.

— Я поважаю лише приблудних котиків і песиків,— сказала вона.— Проте гаразд, заходь, і для тебе знайдеться кухоль молока та скибка свіжого хліба.

Маленького Мука нагодували, він трохи відпочив і розповів бабусі про все, що з ним трапилося. Жінка зглянулася над ним і запропонувала:

— Залишайся, малюче, у мене. Доглядатимеш моїх котів. Робота проста, а голоду не знатимеш. Та й дах буде над головою.

І став Маленький Мук жити в будинку старої тітоньки.

Робота справді була не такою вже й важкою. Усього лише розчесати шерстку в чотирьох кішок і двох котів, намастити їх особливими мазями, погуляти з песиками й нагодувати всю цю ораву.

Котів бабуся обожнювала й панькалася з ними, як тільки могла, а вони до неї постійно ластилися.

Спочатку Маленькому Мукові жилося непогано.

Аж потім коти почали вередувати. Щойно бабуся за двері — вони ну бігати по кімнатах, мов навіжені. Усі речі порозкидають та ще й посуд дорогий переб'ють.

Але варто було їм почути кроки господині на сходах, вони миттю стриб на перину, згорнуться калачиком, підберуть хвостики й лежать мов нічого й не було.

А старенька бачить, що в кімнаті погром, і давай лаяти Маленького Мука. Не хотіла вона прийняти віри, що цей безлад вчиняють її любі котики.

Нарешті йому це остогидло, і він вирішив піти з дому жінки. Але куди підеш без грошей і навіть без нормальних черевичків — його взуття давно зносилось, а куртка була вся повністю вкрита латками.

Так минав день за днем. Та одного разу, коли господині не було вдома, до Мука підбіг маленький песик і потягнув його за поли куртки. Він слухняно пішов за ним.

Привів його песик у спочивальню бабусі. Там, у далекій стіні, були ледь помітні дверцята. Маленький Мук штовхнув їх і опинився в таємній коморі.

Чого тут тільки не було! Й ошатні старовинні сукні, і коштовний посуд, і дорогі глеки. Один кришталевий глек найбільше сподобався Маленькому Мукові. Він хотів узяти його, щоб подивитися ближче, але не втримав.

Глек упав на підлогу й розлетівся на дрібні уламки. Що робити? Тепер господиня напевно дізнається, що він без дозволу заходив до її таємної кімнати, і не пробачить йому цього.

Не роздумуючи довго, Маленький Мук скинув зношені черевички, сунув ноги у величезні туфлі, що стояли тут, із загнутими носами, схопив якийсь ціпок замість дорожньої палиці й кинувся на вулицю. Він біг містом, не зупиняючись ані на секунду. І тільки опинившись у чистому полі, вирішив зупинитися й перевести дух. Та ба! Ноги його не слухалися та продовжували бігти.

Оце так диво! Він намагався пригальмувати, різко обернутися, навіть упасти. Нічого не допомагало — ноги у величезних туфлях із загнутими носами мчали запиленим шляхом, ніби дві жваві, норювисті конячки з крутими шиями.

Маленький Мук і гукнув до них, як до коней:

— Тпру! Зупиніться!

І враз туфлі сіпнулися назад і миттю завмерли. Мук не встояв на ногах і з розгону впав на землю. Лежачи на узбіччі дороги, він почав розмірковувати про те, що з ним трапилось.

Але безперервний рух так стомив бідолаху, що той майже одразу ж поринув у глибокий сон.

І наснився йому той самий песик, що привів його до таємної кімнати. Він несподівано заговорив людською мовою:

— Чи знаєш ти, Маленький Мук, які скарби тобі дісталися? Туфлі ці чарівні. Варто лише тричі обернутися на підборах, і вони перенесуть тебе туди, куди забажаєш. Ціпок також чарівний. Він знаходить підземні скарби. Де тричі стукне об землю — там зарите золото, а де вдарить двічі — знайдеш срібло перевірити те, про що довідався уві сні.

Він тричі обернувся на підборах і промовив:

— Віднесіть-но мене, туфлі, до сусіднього міста!

Не встиг він й оком змигнути, як туфлі підхопили його, помчали по хмарах, ніби по бруківці, і за кілька секунд опустилися на базарній площі сусіднього міста. Навкруги бігали люди, у крамницях продавали їжу, з відчинених дверей харчевень доносилися апетитні запахи смаженого м'яса.

Маленький Мук був голодним, але не знав, як йому заробити хоч трішки грошей.